

CEVA PRZECIWKO KOMISJI

WYROK SĄDU (szósta izba)

z dnia 17 czerwca 2010 r.*

W sprawach połączonych T-428/07 i T-455/07

Centre d'étude et de valorisation des algues SA (CEVA), z siedzibą w Pleubian (Francja), reprezentowana przez adwokata J.M. Peyricala,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej początkowo przez L. Escobara Guerrera oraz W. Roelsa, a następnie przez W. Roelsa, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez adwokata E. Bouttiera,

strona pozwana,

* Język postępowania: francuski.

mających za przedmiot wniosek o stwierdzenie nieważności, w sprawie T-428/07, noty obciążeniowej nr 3240908670 z dnia 20 września 2007 r. dotyczącej projektu Seahealth, a w sprawie T-455/07 – noty obciążeniowej nr 3240909271 z dnia 4 października 2007 r. dotyczącej umowy Biopal oraz o nakazanie Komisji zwrotu kwot z tytułu powyższych not obciążeniowych na rzecz CEV-y,

SĄD (szósta izba),

w składzie: A.W.H. Meij (sprawozdawca), prezes, V. Vadalas i L. Truchot, sędziowie,
sekretarz: T. Weiler, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 17 grudnia 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy umowne i okoliczności powstania sporu

- 1 W dniu 24 grudnia 2002 r. Komisja Europejska zawarła między innymi ze skarżącą, Centre d'étude et de valorisation des algues SA (CEVA), francuską regionalną spółką o kapitale mieszanym, działającą w charakterze koordynatora konsorcjum, dwie umowy mające umożliwić zwrot kosztów projektów w zakresie badań i rozwoju technologicznego. Umowy te zostały zawarte w ramach decyzji Rady 1999/167/WE z dnia 25 stycznia 1999 r. przyjmującej szczegółowy program w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji w dziedzinie „Jakość życia i gospodarowanie żywymi zasobami (1998–2002)” (Dz.U. L 64, s. 1). Jedną z tych umów, zwaną Seahealth (umowa nr GLK1-CT-2002-02433, zwana dalej „umową Seahealth”), dotyczy projektu zatytułowanego „Seaweed antioxidants as novel ingredients for better health and food quality” (przeciwutleniacze uzyskane z alg jako nowe składniki służące polepszeniu zdrowia i jakości żywności). Drugą umową, zwaną BIOPAL (umowa nr QLK5-CT-2002-02431, zwana dalej „umową Biopal”), dotyczy projektu zatytułowanego „Algae as raw material for production of bioplastics and biocomposites contributing to sustainable development of european coastal regions” (wykorzystanie alg jako surowca do produkcji tworzyw sztucznych pochodzenia biologicznego i kompozytów pochodzenia biologicznego: udział w trwałym rozwoju obszarów nadmorskich w Europie).

- 2 Artykuł 5 akapit pierwszy tych umów przewiduje, że stosuje się do nich prawo belgijskie. Zawierają one ponadto klauzulę arbitrażową w rozumieniu art. 238 WE. Umowy te zostały sporządzone w języku angielskim.
- 3 Zgodnie z informacjami przekazanymi przez skarżącą, które nie zostały zakwestionowane przez Komisję, te dwie umowy zostały prawidłowo wykonane w latach 2003–2005.
- 4 Koszty podlegające zwrotowi są określone w art. 22–24 ogólnych warunków wspólnych dla obydwu umów, zawartych w załączniku II do każdej z nich (zwanym dalej „załącznikiem II”).
- 5 W odniesieniu do kosztów związanych z personelem art. 23 ust. 1 lit. a) stanowi w szczególności:

„Ogół godzin pracy wynikających z umowy ma być zarejestrowany w czasie trwania projektu, a w przypadku koordynatora – w terminie nieprzekraczającym dwóch miesięcy od dnia zakończenia projektu, i potwierdzony przynajmniej raz w miesiącu przez osobę odpowiedzialną za przebieg prac wyznaczoną przez wykonawcę zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. a) niniejszego załącznika lub kierownika ds. finansowych odpowiednio upoważnionego przez wykonawcę”. [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego dokumentu poniżej]

- 6 W odniesieniu do udziału finansowego Wspólnoty art. 3 ust. 2 załącznika II przewiduje, że „Komisja w przypadku podejrzenia dokonania nadużycia lub poważnych nieprawidłowości finansowych ze strony wykonawcy może zawiesić wypłaty lub nakazać koordynatorowi wstrzymanie wszelkich wypłat na rzecz tego wykonawcy. Ten ostatni jest związany zobowiązaniami wynikającymi z umowy”.

7 W rozumieniu art. 3 ust. 4 załącznika II:

„Jeżeli całkowity należny udział finansowy Wspólnoty, uwzględniając ewentualną korektę dokonaną również w wyniku audytu finansowego, o którym mowa w art. 26 niniejszego załącznika, jest niższy od całkowitej kwoty wypłat, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy niniejszego artykułu, odpowiedni wykonawcy dokonują zwrotu różnicy kwoty w euro w terminie wyznaczonym we wniosku Komisji, przekazanym listem poleconym za potwierdzeniem odbioru [...]”.

8 Ponadto art. 3 ust. 5 stanowi, co następuje:

„Po zakończeniu wykonania lub wypowiedzeniu umowy bądź też zakończeniu udziału wykonawcy Komisja, w zależności od przypadku, może zażądać lub żąda od wykonawcy w wyniku stwierdzonych w ramach audytu nadużyć lub poważnych nieprawidłowości finansowych, zwrotu całego przekazanego mu wspólnotowego udziału finansowego. Kwota podlegająca zwrotowi jest powiększona o odsetki, których stopa jest wyższa o 2% względem stopy procentowej stosowanej przez Europejski Bank Centralny do podstawowych operacji refinansujących w pierwszym dniu miesiąca, w którym dany wykonawca otrzymał fundusze. Odsetki wymagane są za okres między otrzymaniem funduszy i ich zwrotem”.

9 Artykuł 7 ust. 4 lit. b) załącznika II stanowi w szczególności, że Komisja wypowiada bezzwłocznie umowę lub wyklucza udział wykonawcy, jeżeli ten wykonawca „złożył fałszywe oświadczenia lub w sposób umyślny zaniechał pewnych czynności w celu uzyskania udziału finansowego Wspólnoty lub jakiegokolwiek innej korzyści przewidzianej w umowie”.

- 10 W przypadku wypowiedzenia umowy na mocy wskazanego art. 7 ust. 4 lit. b), art. 7 ust. 6 lit. c) załącznika II stanowi, że „Komisja może domagać się zwrotu udziału finansowego Wspólnoty w całości lub w części. Kwota podlegająca zwrotowi jest powiększona o odsetki, których stopa jest wyższa o 2% względem stopy procentowej stosowanej przez Europejski Bank Centralny do podstawowych operacji refinansujących w pierwszym dniu miesiąca, w którym dany wykonawca otrzymał fundusze. Odsetki wymagane są za okres między otrzymaniem funduszy i ich zwrotem”.
- 11 W odniesieniu do audytu finansowego projektu art. 26 ust. 3 załącznika II przewiduje następującą procedurę:

„Na podstawie ustaleń dokonanych w ramach audytu finansowego sporządza się wstępne sprawozdanie. Komisja przekazuje je danemu wykonawcy. Wykonawca w terminie miesiąca od daty otrzymania sprawozdania może przedstawić uwagi.

Końcowe sprawozdanie przekazuje się danemu wykonawcy. Może on przedstawić Komisji swoje uwagi w ciągu miesiąca od jego otrzymania. Komisja może nie uwzględnić uwag przekazanych po upływie tego terminu.

Komisja na podstawie ustaleń dokonanych w ramach audytu podejmuje wszelkie odpowiednie działania, które uważa za konieczne, w tym wystawia zlecenie windykacji przekazanych przez nią kwot w całości lub w części”.

- 12 W maju 2006 r. członkowie służb Komisji przeprowadzili w CEV-ie audyt finansowy na podstawie art. 26 załącznika II (zob. pkt 11 powyżej).
- 13 W piśmie z dnia 1 sierpnia 2006 r. CEVA przedstawiła uwagi do projektu sprawozdania z audytu, który został jej przekazany w czerwcu 2006 r. i w którym stwierdzono występowanie nieprawidłowości w odniesieniu do przedstawionych przez CEV-ę wydatków.
- 14 W październiku 2006 r. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) przeprowadził w CEV-ie dochodzenie, dokonując zajęcia oryginałów wszystkich umów i dokumentów, w szczególności „arkuszy pomiaru czasu” dotyczących omawianych umów, a także korespondencji i pism wymienionych w ramach misji. Ponadto na wniosek OLAF-u zostało wszczęte wstępne dochodzenie dotyczące „zarządzania przez CEV-ę krajowymi i europejskimi środkami finansowymi [...] uzyskanymi w ostatnich latach” przez prokuraturę w Guingamp (Francja), która następnie przekazała sprawę specjalnemu sądowi międzyregionalnemu w Rennes (Francja).
- 15 W końcowym sprawozdaniu z audytu przekazanym CEV-ie pismem z dnia 14 grudnia 2006 r. Komisja podtrzymała swe ustalenia dotyczące licznych i poważnych nieprawidłowości w odniesieniu do stanu wydatków.
- 16 Ze sprawozdania tego wynika, że audytorzy zgodnie z przepisami załącznika II zbadali środki dowodowe dotyczące kwot zadeklarowanych kosztów w oparciu o przeprowadzone kontrole. Podkreślili oni, że ich kontrola nie miała na celu ustalenia zdarzeń lub nadużyć.

- 17 W tym końcowym sprawozdaniu audytorzy stwierdzili, że koszty związane z personelem nie kwalifikują się do zwrotu przez Unię Europejską z uwagi na fakt, że wykazy czasu pracy sporządzone przez CEV-ę były niewiarygodne, a liczba godzin pracy zadeklarowanych z tytułu projektów była błędna.
- 18 Ponadto w ogólnym podsumowaniu tego sprawozdania audytorzy stwierdzili, że z wyjątkiem wskazanych powyżej korekt dotyczących zasadniczo kosztów personelu, koszty zadeklarowane Komisji przez skarżącą odpowiadały kwotom zapisanym w jej księgach rachunkowych i były uzasadnione w oparciu o odpowiednie dokumenty i płatności.
- 19 Dokonując na podstawie tych ustaleń korekty kosztów kwalifikujących się do zwrotu, audytorzy stwierdzili, że w stosunku do całkowitej kwoty zadeklarowanych kosztów w latach 2003 i 2004 wynoszącej 465 409 EUR w przypadku umowy Seahealth i 351 430 EUR w przypadku umowy Biopal, kwota kosztów kwalifikujących się do zwrotu z tytułu umowy Seahealth wynosiła po korekcie 110 971 EUR, a kwota kosztów kwalifikujących się do zwrotu z tytułu umowy Biopal wynosiła 32 110 EUR.
- 20 W piśmie z dnia 22 stycznia 2007 r. Komisja wypowiedziała dwie umowy na podstawie art. 7 ust. 4 lit. b) załącznika II, który przewiduje w szczególności, że Komisja wypowiada bezzwłocznie umowę lub wyklucza udział wykonawcy, jeżeli ten wykonawca złożył fałszywe oświadczenia lub w sposób umyślny zaniechał pewnych czynności w celu uzyskania udziału Wspólnoty lub jakiegokolwiek innej korzyści przewidzianej w umowie. Na poparcie tej decyzji Komisja powołała się na naruszenie wyżej wspomnianych art. 22 i art. 23 ust. 1 załącznika II, jakiego miałyby dopuścić się skarżąca. Komisja oparła się na ustaleniach dotyczących kosztów związanych z personelem, dokonanych w jej końcowym sprawozdaniu z audytu i zauważyła, że ustalenia te zostały potwierdzone w czasie kontroli OLAF-u.

- 21 W piśmie z tego samego dnia uznając, że skarżąca dopuściła się poważnych nieprawidłowości finansowych, Komisja poinformowała ją, powołując się na art. 3 ust. 2 i 4 załącznika II, o zamiarze domagania się zwrotu wszystkich kwot, które zostały jej przekazane w ramach wykonania dwóch omawianych umów. Ponadto stwierdziła ona, że nie dokona żadnej dodatkowej wypłaty z tytułu tych umów.
- 22 W tym samym piśmie Komisja stwierdziła, że zamierza odzyskać kwotę 208 613 EUR z tytułu umowy Biopal oraz kwotę 140 320 EUR z tytułu umowy Seahealth. Komisja zwróciła się do skarżącej o przedstawienie uwag i przekazanie informacji potwierdzonych wyciągami bankowymi, dotyczących części zaliczki, którą otrzymała jako koordynator i której nie przekazała dotychczas innym wykonawcom.
- 23 W piśmie z dnia 1 marca 2007 r. skarżąca przedstawiła uwagi i informacje, których domagała się Komisja w wyżej wymienionym piśmie. Stwierdziła ona w szczególności, że nie posiada już umów, „wykazów czasu pracy”, korespondencji i pism wymienionych w ramach misji, które zostały zajęte przez OLAF.
- 24 W następstwie tego pisma Komisja dokonała ponownego wyliczenia kwot podlegających zwrotowi. W piśmie z dnia 20 marca 2007 r. poinformowała ona CEV-ę o zamiarze domagania się zwrotu kwoty wynoszącej obecnie 205 745 EUR z tytułu umowy Biopal i 189 703 EUR z tytułu umowy Seahealth oraz ponownie zwróciła się do niego o przedstawienie uwag. W załączniku do tego pisma Komisja przekazała skarżącej kopię umów i sprawozdania z audytu.
- 25 W piśmie z dnia 3 kwietnia 2007 r. skarżąca rozwiązał stosunek pracy ze swym dyrektorem generalnym, w szczególności z uwagi na „bardzo poważne nieprawidłowości w zarządzaniu i prowadzeniu dokumentów rachunkowych”.

- 26 W piśmie z dnia 25 maja 2007 r. skarżąca przedstawiła swe uwagi. Podniosła ona na wstępie, że nie jest w stanie zapewnić swojej obrony. W ramach wstępnego dochodzenia w przedmiocie zarządzania przez CEV-ę krajowymi i wspólnotowymi publicznymi środkami finansowymi otrzymanymi w ostatnich latach, wszczętego na wniosek OLAF-u, prokuratura w Rennes potwierdziła, że uznała, iż dokumenty zajęte przez OLAF pozostają niedostępne przez cały okres trwania dochodzenia, i odmówiła przekazania jej kopii tych dokumentów. W rezultacie skarżąca zwróciła się do Komisji o przekazanie jej kopii „dokumentów, na podstawie których dokonała [ona] oceny sytuacji, oraz [dokumentów] ze sprawozdania OLAF-u”. Skarżąca stwierdziła następnie w tym samym piśmie, że w wyniku audytu Komisji i dochodzenia OLAF-u wprowadziła ona nowy system „pomiaru czasu pracy” stosowany do różnych projektów od lutego 2007 r. z zastosowaniem korekty pomiaru od dnia 1 stycznia 2007 r. Wprowadziła ona ponadto nowy model obliczenia kosztów, który umożliwiał dokonanie ponownych obliczeń dla dawnych projektów. Skarżąca zaproponowała zatem na podstawie dokumentów, które posiadała Komisja, ponowne ustalenie stanu wydatków w ramach omawianych umów, przeprowadzone na jej koszt przez niezależnego usługodawcę, wybranego na mocy wspólnego porozumienia.
- 27 W piśmie z dnia 21 sierpnia 2007 r. OLAF odmówił przekazania skarżącej posiadanych dokumentów i wniosków przyjętych w ramach prowadzonego dochodzenia z uwagi w szczególności na fakt, że dotyczyły one dochodzenia będącego w toku i że w związku z tym objęte były wyjątkami od prawa dostępu do dokumentów ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145, s. 43).
- 28 W piśmie z dnia 28 sierpnia 2007 r. Komisja udzieliła odpowiedzi na wyżej wspomniane pismo skarżącej z dnia 25 maja 2007 r., stwierdzając, że przekazane jej umowy i sprawozdanie z audytu były wystarczające, aby skarżąca mogła zapewnić swoją obronę. Podkreśliła ona, że ustalenia OLAF-u potwierdzały jedynie wyniki audytu Komisji. Jej zdaniem nowy system administrowania czasem ustanowiony przez skarżącą umożliwiał ponowne obliczenie rzeczywistej liczby godzin poświęconej projektowi

wyłącznie na podstawie „arkuszy pomiaru czasu” podpisanych przez pracowników i ich zwierzchników przy wykonywaniu projektu. W rezultacie Komisja powiadomiła skarżącą o decyzji domagania się na podstawie art. 3 ust. 5 załącznika II zwrotu całości kwot przyznaných jej z tytułu umów Seahealth i Biopal.

- 29 W piśmie z dnia 9 października 2007 r. Komisja, zauważając jednocześnie, że skarżąca „[starła się] w dobrej wierze znaleźć racjonalne i sprawiedliwe rozwiązanie”, potwierdziła, że w wyniku poważnych nieprawidłowości finansowych popełnionych przez skarżącą przy zarządzaniu omawianymi projektami, była ona zobowiązana przystąpić do odzyskania od niej przekazanych kwot.
- 30 W rezultacie CEVA uregulowała notę obciążeniową nr 3240908670 z dnia 20 września 2007 r. obejmującą kwotę w wysokości 189 703 EUR, która została jej przekazana z tytułu umowy Seahealth, oraz notę obciążeniową nr 3240909271 z dnia 4 października 2007 r. obejmującą kwotę w wysokości 205 745 EUR, która została jej przekazana z tytułu umowy Biopal.

Przebieg postępowania i żądania stron

- 31 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniach odpowiednio 22 listopada i 14 grudnia 2007 r. skarżąca wniosła niniejsze skargi.

- 32 W dniu 16 czerwca 2008 r. w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem odbyło się przed sędzią sprawozdawcą nieformalne spotkanie, w którym uczestniczyli przedstawiciele stron w celu wyjaśnienia między nimi pewnych kwestii i ułatwienia rozpoczęcia negocjacji między stronami dla potrzeb ewentualnego rozstrzygnięcia niniejszych sporów poprzez zawarcie ugody. Strony przedstawiły uwagi i zostało ustalone, że w terminie miesiąca Komisja przekaże Sądowi, czy jest gotowa na podjęcie rozmów z CEV-ą w celu zwania z nią ugody. W piśmie z dnia 10 lipca 2008 r. Komisja poinformowała Sąd, że nie może podjąć takich rozmów.
- 33 Procedura pisemna została zakończona w dniu 29 października 2008 r.
- 34 Postanowieniem z dnia 27 listopada 2009 r. prezes szóstej izby Sądu zarządził, po wysłuchaniu stron, połączenie spraw T-428/07 i T-455/07 do łącznego rozpoznania w procedurze ustnej oraz do wydania wyroku.
- 35 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (szósta izba) postanowił otworzyć procedurę ustną i w ramach środków organizacji postępowania wezwał strony do udzielenia odpowiedzi na niektóre pytania zadane na piśmie. Strony zastosowały się do tego wezwania, a Komisja przedstawiła określone dokumenty.
- 36 Na rozprawie w dniu 17 grudnia 2009 r. wysłuchano wystąpień stron i ich odpowiedzi na pytania zadane ustnie przez Sąd.
- 37 Skarżąca wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności not obciążeniowych nr 3240908670 i 3240909271;

- nakazanie Komisji zwrotu kwot zapłaconych na podstawie tych not obciążeniowych;

- ewentualnie, stwierdzenie nieważności not obciążeniowych w zakresie, w jakim na ich mocy zażądano zwrotu pełnych kwot, które zostały mu przekazane w ramach umów Biopal i Seahealth, oraz nakazanie Komisji zwrotu kwot zapłaconych na podstawie tych not obciążeniowych;

- ewentualnie, w dalszej kolejności, wyznaczenie biegłego.

38 Komisja wnosi do Sądu o:

- uznanie skarg o stwierdzenie nieważności za niedopuszczalne;

- ewentualnie, oddalenie wniosków o obniżenie kwot not obciążeniowych lub wyznaczenie biegłego;

- ewentualnie, w dalszej kolejności zawieszenie postępowania w oczekiwaniu, aby toczące się we Francji postępowanie karne umożliwiło CEV-ie zapoznanie się z dokumentami, które uważa za konieczne do obrony jego interesów;

- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

W przedmiocie dopuszczalności

Argumenty stron

- 39 Nie zgłaszając formalnego zarzutu niedopuszczalności, Komisja twierdzi zasadniczo, że niniejsze skargi mające na celu stwierdzenie nieważności wyżej wymienionych not obciążeniowych są niedopuszczalne.
- 40 Komisja uważa, że Sąd nie może zmienić kwalifikacji niniejszych skarg.
- 41 Komisja podnosi, że tylko w sposób nadzwyczajny Sąd może zmienić kwalifikację skargi wniesionej jako skarga o stwierdzenie nieważności na skargę z tytułu odpowiedzialności umownej, jeżeli w skardze powołano się na naruszenie prawa znajdującego zastosowanie do umowy. Samo powołanie się na określone postanowienia umowy nie umożliwia takiej zmiany kwalifikacji.
- 42 Komisja przypomina w związku z tym, że w postanowieniu Sądu z dnia 26 lutego 2007 r. w sprawie T-205/05 *Evropaïki Dynamiki* przeciwko Komisji (niepublikowane w Zbiorze, pkt 57) Sąd orzekł, że „nie może dokonać takiej zmiany kwalifikacji, ponieważ skarżąca, wbrew art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania, nie przytacza, nawet w sposób skrótowy, żadnych zarzutów, motywów ani argumentów opartych na naruszeniu prawa luksemburskiego, [które znajduje zastosowanie w tym przypadku] lub konkretnych postanowień umowy”.

- 43 W związku z tym Komisja twierdzi, że zarzut musi być żądaniem opartym na naruszeniu prawa. Jej zdaniem wynika z tego, że wyłącznie w sposób uzupełniający i jedynie w świetle okoliczności faktycznych danego przypadku Sąd zauważył w ww. postanowieniu w sprawie *Evropaïki Dynamiki przeciwko Komisji*, że skarżąca nie powołała się na żadne naruszenie postanowień umowy. Taką wykładnię potwierdza postanowienie Sądu z dnia 2 kwietnia 2008 r. w sprawie T-100/03 *Maison de l'Europe Avignon Méditerranée przeciwko Komisji* (niepublikowane w Zbiorze).
- 44 Każde inne rozwiązanie naruszałoby ponadto prawo do obrony i zasadę kontrydiktoryjności. W rezultacie nie można zmienić kwalifikacji niniejszych skarg na skargi z tytułu odpowiedzialności umownej, w zakresie w jakim, wbrew art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania, skargi CEV-y nie zawierają żadnego zarzutu opartego na naruszeniu prawa belgijskiego, które jako jedyne jest prawem mającym zastosowanie do umowy.
- 45 Skarżąca kwestionuje tę argumentację. W odpowiedzi na skargę podnosi ona, że jeżeli do Sądu wniesiona została skarga o stwierdzenie nieważności lub skarga o odszkodowanie, podczas gdy spór dotyczył materii umownej, Sąd zmienia kwalifikację skargi.

Ocena Sądu

- 46 Na wstępie należy przypomnieć, że to do skarżącej należy dokonanie wyboru podstawy prawnej swojej skargi, a nie do sądu Unii (zob. podobnie ww. postanowienie Sądu w sprawie *Evropaïki Dynamiki przeciwko Komisji*, pkt 38; postanowienie Sądu z dnia 6 października 2008 r. w sprawie T-235/06 *Austrian Relief Program przeciwko Komisji*, Zb.Orz. s. II-207, pkt 32).

- 47 W niniejszym przypadku, chociaż skargi nie opierają się wyraźnie na przepisach dotyczących skargi o stwierdzenie nieważności, z ich analizy wynika, że skargi mają na celu stwierdzenie nieważności not obciążeniowych z dnia 20 września i 4 października 2007 r. dotyczących odpowiednio umów Seahealth i Biopal (zwanym dalej „notami obciążeniowymi”) i oparte są w dorozumiany sposób na odnoszących się do nich przepisach.
- 48 Ponadto w ramach tych skarg o stwierdzenie nieważności skarżąca złożyła również wnioski o wydanie nakazu. W przedstawionych żądaniach skarżąca wnosi, po pierwsze, o stwierdzenie nieważności wspomnianych not obciążeniowych. Po drugie, wnosi ona do Sądu o nakazanie Komisji zwrotu kwoty, którą uiściła ona w międzyczasie na podstawie tych not obciążeniowych.
- 49 Jeśli chodzi o ten drugi rodzaj żądań, należy zauważyć, że w niniejszym przypadku nie można ich interpretować w oderwaniu od wniosków o stwierdzenie nieważności not obciążeniowych, jako niezależne wnioski o dokonanie zapłaty, wynikające z umów i w sposób dorozumiany oparte na art. 238 WE, które zostały wniesione równoległe z wnioskami o stwierdzenie nieważności. Chociaż argumenty przedstawione przez skarżącą w skargach są oparte w szczególności na postanowieniach omawianych umów, skargi zostały zatytułowane „skargi o stwierdzenie nieważności”. Ponadto skarżąca nie podnosi, że skargi te obejmują wnioski o dokonanie zapłaty. W szczególności w replikach nie kwestionuje ona, że skargi zostały sformułowane w sposób nieodpowiedni. Twierdzi ona natomiast, że należy dokonać zmiany ich kwalifikacji.
- 50 Wynika z tego, że skarżąca oparła niniejsze skargi wyłącznie na art. 230 WE.
- 51 Zgodnie z art. 230 WE sądy wspólnotowe kontrolują legalność aktów przyjętych przez instytucje, zmierzających do wywołania skutków prawnych wobec podmiotów trzecich, poprzez istotną zmianę ich sytuacji prawnej (postanowienie Sądu z dnia

10 kwietnia 2008 r. w sprawie T-97/07 Imelios przeciwko Komisji, niepublikowane w Zbiorze, pkt 21; ww. postanowienie w sprawie Austrian Relief Program przeciwko Komisji, pkt 34).

- 52 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wydane przez instytucje akty, które wpisują się w zakres umowy, z którą są nierozzerwalnie związane, ze względu na swój charakter nie znajdują się pośród aktów, o których mowa w art. 249 WE i o których stwierdzenie nieważności można wystąpić na podstawie art. 230 WE (postanowienie Sądu z dnia 10 maja 2004 r. w sprawach połączonych T-314/03 i T-378/03 Musée Grévin przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1421, pkt 64; ww. postanowienie w sprawie Austrian Relief Program przeciwko Komisji, pkt 35).
- 53 W niniejszym przypadku wystarczy stwierdzić, że noty obciążeniowe wpisują się w ramy umów Seahealth i Biopal, z którymi są nierozzerwalnie związane. Na podstawie tych not obciążeniowych Komisja dochodzi zwrotu udziału finansowego przekazanego skarżącej z tytułu tych umów, opierając się na postanowieniach umowy, zawartych w szczególności w art. 3 załącznika II.
- 54 Wynika z tego, że z uwagi na sam ich charakter te noty obciążeniowe nie stanowią decyzji administracyjnych należących do aktów, o których mowa w art. 249 WE i o których stwierdzenie nieważności można wnieść do sądu wspólnotowego na podstawie art. 230 WE.
- 55 W rezultacie nie można uznać niniejszych skarg za dopuszczalne w zakresie, w jakim mają one na celu stwierdzenie nieważności not obciążeniowych na podstawie art. 230 WE.
- 56 Jeżeli chodzi o wnioski o wydanie nakazu, są one również niedopuszczalne, gdyż zostały wniesione na podstawie art. 230 WE (zob. pkt 49, 50 powyżej), a zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sąd wspólnotowy w ramach wykonywanej przez siebie kontroli

legalności nie jest właściwy do kierowania nakazów do instytucji lub do ich zastępowania, ponieważ do podjęcia środków, które zapewnią wykonanie wyroku wydanego w związku ze skargą o stwierdzenie nieważności, zobowiązana jest zainteresowana instytucja (wyrok Sądu z dnia 27 stycznia 1998 r. w sprawie T-67/94 Ladbroke Racing przeciwko Komisji, Rec. s. II-1, pkt 200 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 57 Jednakże zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, jeżeli do Sądu została wniesiona skarga o stwierdzenie nieważności lub skarga odszkodowawcza, podczas gdy w istocie spór dotyczył materii umownej, Sąd dokonuje zmiany kwalifikacji skargi, jeżeli spełnione są przesłanki dokonania takiej zmiany kwalifikacji (wyrok Sądu z dnia 19 września 2001 r. w sprawie T-26/00 Lecureur przeciwko Komisji, Rec. s. II-2623, pkt 38; ww. postanowienie w sprawie Musée Grévin przeciwko Komisji, pkt 88; postanowienie Sądu z dnia 9 czerwca 2005 r. w sprawie T-265/03 Helm Düngemittel przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-2009, pkt 54).
- 58 W związku z tym, wbrew twierdzeniom Komisji, z orzecznictwa nie wynika, że taka zmiana kwalifikacji jest uzależniona od warunku, aby w skardze powołano się na prawo znajdujące zastosowanie do umowy. Wręcz przeciwnie, jak wynika w szczególności z pkt 38–40 ww. wyroku w sprawie Lecureur przeciwko Komisji, Sąd dopuścił zmianę kwalifikacji skargi, opartej na art. 230 WE, na poparcie której skarżąca powołała się wyłącznie na naruszenie przez Komisję jej zobowiązań umownych.
- 59 Ponadto z analizy orzecznictwa wynika, że w przypadku sporu dotyczącego materii umownej Sąd uznaje, że nie może dokonać zmiany kwalifikacji skargi o stwierdzenie nieważności, jeżeli takiej zmianie sprzeciwia się wyraźna wola strony skarżącej, aby podstawą jej wniosku nie był art. 238 WE (zob. podobnie ww. postanowienia: w sprawie Musée Grévin przeciwko Komisji, pkt 88; w sprawie Maison de l'Europe Avignon Méditerranée przeciwko Komisji, pkt 54), lub też jeżeli na poparcie skargi nie podniesiono żadnego zarzutu opartego na naruszeniu zasad dotyczących danego stosunku umownego lub przepisu prawa krajowego określonego w umowie (zob. podobnie ww.

postanowienia: w sprawie Evropaïki Dynamiki przeciwko Komisji, pkt 57; w sprawie Imelios przeciwko Komisji, pkt 33).

- ⁶⁰ Restrykcyjna analiza ww. postanowienia w sprawie Evropaïki Dynamiki przeciwko Komisji dokonana przez Komisję opiera się na błędnym rozumieniu pojęcia zarzutu w rozumieniu w szczególności art. 44 § 1 lit. b) regulaminu postępowania. W związku z tym definicja Komisji, zgodnie z którą w ramach skargi z tytułu odpowiedzialności umownej zarzut może być oparty wyłącznie na naruszeniu prawa krajowego dotyczącego umów, jest nie do przyjęcia. Postanowienia umowy wraz z prawem krajowym i pod jego rządami składają się na zasady regulujące stosunki umowne. Ponadto wykładnia umowy w świetle prawa krajowego znajdującego zastosowanie jest uzasadniona wyłącznie w przypadku wątpliwości co do treści lub znaczenia niektórych jej postanowień (wyrok Sądu z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie T-316/06 Komisja przeciwko Premium, niepublikowany w Zbiorze, pkt 53). W rezultacie, ponieważ pojęcie zarzutu obejmuje każdy argument natury prawnej lub faktycznej, mogący – w przypadku gdy zostanie uznany za zasadny – prowadzić sąd do uwzględnienia żądań strony, która się na niego powołała, nie ulega wątpliwości, że tak jak powołanie się na znajdujące zastosowanie prawo krajowe, powołanie się na postanowienia umowy stanowi zarzut charakteryzujący skargę opartą na art. 238 WE.
- ⁶¹ Tymczasem dla dokonania zmiany kwalifikacji skargi bez naruszenia prawa do obrony pozwanej instytucji wystarcza, aby jeden z zarzutów charakteryzujących skargę opartą na art. 238 WE został przywołany w skardze, zgodnie z przepisami art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania. W tym kontekście, jeżeli jak przyznaje Komisja, dopuszcza się możliwość zmiany kwalifikacji skargi o stwierdzenie nieważności na skargę opartą na art. 238 WE, jeśli skarżąca powołuje się na zarzuty oparte na naruszeniu prawa krajowego odnoszącego się do umowy, nic nie stoi na przeszkodzie, aby uznać, iż zarzuty oparte na naruszeniu zobowiązań umownych mają takie samo znaczenie prawne dla celów ewentualnej zmiany kwalifikacji.

- 62 Wyżej wymienione postanowienie w sprawie *Maison de l'Europe Avignon Méditerranée* przeciwko Komisji, na które powołuje się Komisja, nie pozwala na podważenie tej analizy. Prawdą jest, że w pkt 23 tego postanowienia Sąd zauważył, że skarżąca nie przedstawiła „żadnych zarzutów, motywów ani argumentów opartych na naruszeniu prawa belgijskiego, które [było] jedynym prawem znajdującym zastosowanie do rzeczzonego porozumienia zgodnie z klauzulą arbitrażową zamieszczoną w tym porozumieniu”. Sąd nie podniósł również w ten sposób braku zarzutów opartych na naruszeniu postanowienia umowy. Jednakże z tego postanowienia nie wynika, że takie zarzuty zostały przywołane. Ponadto wspomniany powód nie jest jedynym powodem uzasadniającym odmowę zmiany kwalifikacji skargi. Sąd w tym postanowieniu oparł się również na zasadniczej okoliczności, iż skarżąca w wyraźny sposób wskazała, że jej skarga była oparta na art. 230 WE.
- 63 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że jak podnosi skarżąca w odpowiedzi na skargę na poparcie zmiany kwalifikacji skargi, podstawą skarg są wyraźnie postanowienia omawianych umów, a mianowicie art. 26 i art. 3 ust. 4 i 5 załącznika II. Skarżąca kwestionuje w szczególności wykładnię i zastosowanie przez Komisję art. 3 ust. 5 załącznika II umożliwiającego zwrot w całości wypłaconych kwot, który to artykuł jest podstawą not obciążeniowych, podczas gdy stwierdzone nieprawidłowości wskazują na stosunkowo niewielką różnicę między stanem wydatków przedstawionym Komisji a wydatkami kwalifikującymi się do zwrotu. Zarzuca ona Komisji, że nie oparła się na art. 3 ust. 4 załącznika II, który upoważnia tę instytucję do domagania się zwrotu różnicy stwierdzonej w wyniku audytu finansowego. Zgodnie z art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania skargi zawierają zwięzłe przedstawienie zarzutu opartego na niezgodności z prawem, w świetle postanowień umownych, dokonanego zwrotu całego udziału finansowego wypłaconego z tytułu omawianych umów.
- 64 Wynika z tego, że można dokonać zmiany kwalifikacji niniejszych skarg na wnioski oparte na art. 238 WE, w zakresie w jakim opierają się one w szczególności na naruszeniu postanowień umownych. Skargi te są zatem dopuszczalne.

Co do istoty

- 65 Skarżąca powołuje się zasadniczo na naruszenie zasady kontrydiktoryjności i prawa do obrony oraz ewentualnie na niezgodność z prawem zwrotu ogółu przyznanych kwot.
- 66 Komisja ze swej strony twierdzi na wstępie, że jeżeli kwalifikacja niniejszych skarg ulegnie zmianie na wnioski o zapłatę, to są one w każdym razie bezzasadne z uwagi na przygotowawczy charakter not obciążeniowych.
- 67 Komisja podnosi, że noty obciążeniowe mają charakter wyłącznie przygotowawczy i informacyjny dla potrzeb ewentualnej decyzji Komisji o przeprowadzeniu procedury windykacyjnej na podstawie art. 256 WE. Niezależnie od charakteru niniejszych skarg takie noty obciążeniowe nie stanowią aktów, które mogą być przedmiotem skargi. Komisja wywodzi z tego, że jeżeli zmieniono kwalifikację niniejszych skarg na skargi z tytułu odpowiedzialności umownej, powinny być one oddalone jako bezzasadne z uwagi na fakt, że sporządzenie omawianych not obciążeniowych nie może stanowić naruszenia prawa i spowodować powstania szkody, jaką miałyby ponieść CEVA z uwagi na konieczność zwrotu żądanych przez Komisję kwot.
- 68 W związku z tym, po pierwsze, wystarczy przypomnieć, że w zakresie materii umownej Komisję wiążą zasady dotyczące umów (zob. opinia rzecznika generalnego J. Kokott do wyroku Trybunału z dnia 17 marca 2005 r. w sprawie C-294/02 Komisja przeciwko AMI Semiconductor Belgium i in., Zb.Orz. s. I-2175, I-2178, pkt 170). Co do zasady nie ma ona prawa w tym zakresie do przyjmowania jednostronnych aktów (zob. podobnie ww. postanowienie w sprawie Musée Grévin przeciwko Komisji, pkt 85). W rezultacie nie jest ona uprawniona do przekazania danemu wykonawcy aktu o charakterze decyzyjnym w celu wykonania przez niego zobowiązań umownych

o charakterze finansowym. Powinna ona natomiast, stosownie do okoliczności, zwrócić się do właściwego sądu z wnioskiem o zapłatę.

- 69 W tym kontekście prawnym oraz w zakresie, w jakim dokonano zmiany kwalifikacji niniejszych skarg na skargi mające na celu uzyskanie zapłaty kwot zwróconych przez skarżącą w wyniku przekazanych jej not obciążeniowych, należy je rozpatrzyć w świetle postanowień umownych, na które powołały się strony. W ramach takich skarg z tytułu odpowiedzialności umownej argument Komisji dotyczący charakteru prawnego not obciążeniowych jest zatem pozbawiony wszelkiego znaczenia. Sąd, do którego zwrócono się z niniejszymi wnioskami o zapłatę na podstawie art. 238 WE, ma wyłącznie określić, czy w świetle postanowień umowy Komisja jest upoważniona do odzyskania całkowitej kwoty udziału finansowego wypłaconego skarżącej.
- 70 W ramach tej analizy bez znaczenia jest okoliczność, że skarżąca dokonała zwrotu żądanych przez Komisję kwot na podstawie not obciążeniowych, mimo że nie stanowią one decyzji niekorzystnych (zob. pkt 52–54 powyżej). Uiszczenie not obciążeniowych przez skarżącą, mimo że nie mają one charakteru decyzyjnego, nie może być uznane za zrzeczenie się z przysługującego jej ewentualnie prawa do otrzymania omawianych kwot. Tymczasem wyłącznie zrzeczenie się przez skarżącą tego prawa lub jego przedawnienie, które to okoliczności nie zostały zresztą podniesione przez Komisję, może prowadzić do nieuwzględnienia wniosków skarżącej o zapłatę, jeżeli są one uzasadnione w świetle postanowień umów (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 11 lutego 1993 r. w sprawie C-142/91 Cebag przeciwko Komisji, Rec. s. I-553, pkt 18).
- 71 Po drugie, niniejsze skargi o zapłatę nie mogą być w żadnym razie interpretowane, jak sugeruje wstępna argumentacja Komisji, jako wnioski o odszkodowanie za szkodę, jaką poniosła skarżąca z uwagi na przekazanie przez Komisję not obciążeniowych z naruszeniem zobowiązań umownych. Skargi te mają bowiem wyłącznie na celu nakazanie Komisji przez Sąd zapłacenia skarżącej wymienionych w notach obciążeniowych kwot, które instytucja ta uznaje za należne jej z tytułu wykonania umów.

W ramach tych skarg zadaniem Sądu nie jest dokonanie kontroli legalności not obciążeniowych. W rezultacie należy stwierdzić, że nieistotny jest argument Komisji oparty na założeniu, iż wystawienie not obciążeniowych nie może stanowić naruszenia prawa w wykonaniu umowy.

72 Wynika z tego, że należy odrzucić wstępną argumentację Komisji.

W przedmiocie zarzutu dotyczącego naruszenia zasady kontrydiktoryjności i prawa do obrony

Argumenty stron

73 Skarżąca powołuje się na naruszenie zasady kontrydiktoryjności i prawa do obrony. Powołuje się ona w szczególności na art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, ogłoszonej w Nicei w dniu 7 grudnia 2000 r. (Dz.U. C 364, s. 1), dotyczący prawa do dobrej administracji, które obejmuje w szczególności prawo każdego do bycia wysłuchanym, zanim zostaną podjęte indywidualne środki mogące negatywnie wpłynąć na jego sytuację, oraz prawo każdego do dostępu do akt jego sprawy; art. 42 tej karty dotyczący prawa dostępu do dokumentów i art. 48 rzeczonyj karty stanowiący o domniemaniu niewinności i prawie do obrony.

- 74 Skarżąca zarzuca w istocie Komisji, że oparła się ona, po pierwsze, na wnioskach przyjętych w ramach dochodzenia OLAF-u i, po drugie, na „arkuszach pomiaru czasu” dotyczących dwóch omawianych umów. Tymczasem skarżąca nigdy nie zapoznała się z wnioskami OLAF-u, a „arkusze pomiaru czasu” zostały zajęte przed sporządzeniem końcowego sprawozdania z audytu. Skarżąca nie została należycie wysłuchana przed podjęciem przez Komisję decyzji o domaganiu się zwrotu całego udziału finansowego wypłaconego z tytułu tych umów.
- 75 Komisja naruszyła zasadę dobrej administracji przy przeprowadzaniu audytu finansowego, w zakresie w jakim sprawozdanie z audytu odnosi się nie tylko do „arkuszy pomiaru czasu”, lecz również do wniosków przyjętych w ramach dochodzenia OLAF-u. Ponadto naruszyła ona zasadę kontrydiktoryjności, nie podając do wiadomości CEV-y „arkuszy pomiaru czasu” ani wniosków OLAF-u.
- 76 W odpowiedzi na skargę skarżąca przytacza stronicze i niesprawiedliwe jej zdaniem zachowanie Komisji w ramach innych umów zawartych przez nią z tą instytucją.
- 77 Komisja kwestionuje tę argumentację. Twierdzi ona, że zasada kontrydiktoryjności została zachowana w zakresie w jakim skarżąca znała ogół dokumentów, które zostały przez nią sporządzone, będących dla Komisji podstawą sporządzenia not obciążeniowych w świetle sprawozdania z audytu. Ponadto skarżąca rozwiązała stosunek pracy z dyrektorem generalnym z uwagi na poważne naruszenie obowiązków, powtarzając wnioski Komisji co do nieprawidłowości popełnionych przy zarządzaniu „arkuszami pomiaru czasu”. Kwestionowanie tych wniosków jest zatem niespójne.
- 78 Ponadto wnioski zawarte w sprawozdaniu OLAF-u nie były podstawą żądania przez Komisję zwrotu wypłaconych kwot.

Ocena Sądu

- 79 Artykuł 26 ust. 3 załącznika II przyznaje danemu wykonawcy prawo przedstawienia uwag dotyczących wstępnego sprawozdania z audytu oraz końcowego sprawozdania z audytu.
- 80 W niniejszej sprawie należy w pierwszej kolejności zbadać zarzut, zgodnie z którym Komisja naruszyła prawo skarżącej do bycia wysłuchaną w ramach prowadzonego audytu, w zakresie w jakim skarżąca nie miała dostępu do sprawozdania OLAF-u.
- 81 W związku z tym wystarczy stwierdzić, że wnioski OLAF-u nie stanowią podstawy dla sprawozdania z audytu ani dla decyzji Komisji dotyczącej żądania zwrotu udziału finansowego przekazanego z tytułu omawianych umów.
- 82 Z końcowego sprawozdania z audytu, na którym oparła się Komisja, wynika wyraźnie, że audytorzy dokonali rozróżnienia między kontrolą finansową, którą przeprowadzili zgodnie z postanowieniami umowy, a kontrolą przeprowadzoną przez OLAF. Jest zatem oczywiste, że sprawozdanie to nie uwzględnia wniosków OLAF-u. Stwierdzono w nim wyraźnie, że jego przedmiotem jest zbadanie dowodów dotyczących zadeklarowanych kosztów oraz że nie ma na celu ustalenia „zdarzeń” lub nadużyć i zostało ono sporządzone z zastrzeżeniem wszelkich dodatkowych ustaleń dokonanych przez służby OLAF-u.
- 83 Ponadto jak wynika w szczególności z pisma z dnia 28 sierpnia 2007 r., które Komisja przekazała skarżącej, instytucja ta oparła się wyłącznie na ustaleniach dokonanych w końcowym sprawozdaniu z audytu. Jeśli chodzi o wnioski OLAF-u, Komisja

ograniczyła się do wskazania w tym piśmie, że wnioski OLAF-u potwierdzały oświadczenia złożone przez audytorów.

- 84 Wynika z tego, że w niniejszym przypadku powołanie się na sprawozdanie OLAF-u jest bez znaczenia, gdyż podstawą odzyskania całego przekazanego udziału finansowego, kwestionowanego przez skarżącą, nie jest to sprawozdanie ani późniejsze wszczęcie postępowania wyjaśniającego w stosunku do skarżącej.
- 85 W tej sytuacji okoliczność, że skarżąca nie miała dostępu do sprawozdania OLAF-u, nie może stanowić naruszenia zasady kontrydykcyjności i jej prawa do bycia wysłuchanym w ramach przeprowadzanego audytu. Jeśli chodzi o argument dotyczący domniemania niewinności, nie został on poparty i powinien zostać oddalony jako bezzasadny.
- 86 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o zarzut oparty na fakcie, że skarżąca nie posiadała już „arkuszy pomiaru czasu” w chwili przedstawiania uwag dotyczących końcowego sprawozdania z audytu, należy zauważyć, że wbrew twierdzeniom Komisji okoliczność, iż skarżąca sama sporządziła „arkusze pomiaru czasu”, nie pozwala założyć, że została ona prawidłowo wysłuchana, podczas gdy nie posiadała już tych dokumentów w wyniku zajęcia ich przez OLAF. Ponadto okoliczność, że skarżąca przyznała zaistnienie nieprawidłowości, podczas gdy nie miała już dostępu do „arkuszy pomiaru czasu”, nie może w żadnym razie oznaczać, że była w stanie bronić swojego stanowiska i że uznała ogół oraz wagę zarzucanych jej nieprawidłowości.
- 87 W niniejszym przypadku należy zauważyć, chociaż Komisja nie podnosi tego argumentu, że skarżąca posiadała jeszcze „arkusze pomiaru czasu” w chwili przedstawienia uwag do wstępnego sprawozdania z audytu. Natomiast nie posiadała on już tych „arkuszy pomiaru czasu”, gdy przedstawiła uwagi dotyczące końcowego sprawozdania z audytu.

- 88 W tej sytuacji nawet jeśli skarżąca nie kwestionuje, że Komisja potwierdziła wnioski wstępnego sprawozdania z audytu w końcowym sprawozdaniu z audytu, niemniej jednak nie mogła ona prawidłowo skorzystać z prawa do bycia wysłuchanym w kwestii końcowego sprawozdania z audytu, zgodnie z art. 26 ust. 3 załącznika II. Nie mogła ona również następnie zająć w pełni świadomie stanowiska co do wystąpienia i wagi nieprawidłowości finansowych stwierdzonych w wyniku wyżej wspomnianych pism Komisji z dnia 22 stycznia 2007 r. i 20 marca 2007 r., informujących o zamiarze dochodzenia przez tę instytucję zwrotu całego udziału finansowego, który został jej przekazany z tytułu omawianych dwóch umów.
- 89 W związku z tym okoliczność, że dowody będące w posiadaniu danego wykonawcy, w tym przypadku „arkusze pomiaru czasu”, zostały zajęte przez OLAF i że z tego względu, zdaniem Komisji, są one objęte wyjątkami od prawa dostępu do dokumentów przewidzianymi w rozporządzeniu nr 1049/2001, nie może uzasadnić pozbawienia treści prawa tego wykonawcy do bycia wysłuchanym na mocy art. 26 ust. 3 załącznika II w ramach przeprowadzanego audytu.
- 90 Jednakże jeżeli chodzi o skutki prawne naruszenia w niniejszym przypadku prawa skarżącej do bycia wysłuchanym na podstawie art. 26 ust. 3 załącznika II, należy podkreślić, że w ramach niniejszych skarg z tytułu odpowiedzialności umownej taka nieprawidłowość nie może sama w sobie stanowić podstawy ewentualnego nakazania Komisji dokonania zapłaty na rzecz skarżącej żądanych kwot. W ramach bowiem niniejszych skarg, opartych na art. 238 WE, odpowiedzialność umowna Komisji powinna być oceniana w świetle ogółu istotnych postanowień omawianych umów, na które powołały się strony oraz na podstawie wszystkich informacji dostępnych przed Sądem z zachowaniem zasady kontrydiktoryjności i prawa do obrony.
- 91 Ponadto naruszenie prawa skarżącej do bycia wysłuchanym na podstawie art. 26 ust. 3 wyżej wymienionego załącznika II może być uwzględnione stosownie do

okoliczności w ramach badania żądania odszkodowania – w szczególności w formie żądania odsetek wyrównawczych – za ewentualną szkodę wyrządzoną z uwagi na tę nieprawidłowość, jeżeli znajdujące zastosowanie prawo krajowe przewiduje możliwość takiego odszkodowania w przypadku naruszenia zobowiązań umownych.

- 92 Jednakże w niniejszym przypadku skarżąca nie żąda odszkodowania za ewentualną szkodę, która wynikałaby z naruszenia jej prawa do bycia wysłuchanym na podstawie art. 26 ust. 3 załącznika II. Niniejsze skargi mają wyłącznie na celu nakazanie Komisji dokonania zwrotu skarżącej kwot, które w sposób nieuzasadniony uiściła ona tej instytucji po otrzymaniu wyżej wymienionych not obciążeniowych.
- 93 Jeśli chodzi o argumenty skarżącej dotyczące podnoszonego zachowania Komisji w ramach innych umów, muszą one w każdym razie zostać odrzucone, gdyż nie mają żadnego związku z przedmiotem niniejszych sporów.
- 94 Wynika z tego, że w okolicznościach niniejszej sprawy zarzut oparty na naruszeniu zasady kontrydiktoryjności i prawa skarżącej do obrony jest bezskuteczny.
- 95 W niniejszym przypadku Sąd powinien zbadać wnioski skarżącej o zapłatę w świetle ogółu informacji, które zostały mu przedstawione, i w odniesieniu do których strony mogły przedstawić uwagi w pismach procesowych lub w odpowiedziach na piśmie udzielonych na pytania Sądu czy też na rozprawie.
- 96 W związku z tym z odpowiedzi udzielonych na piśmie przez strony na pytania pisemne zadane przez Sąd przed rozprawą wynika, że skarżąca w wyniku wszczęcia wobec niej postępowania i Komisja jako oskarżyciel posiłkowy miały na tym etapie

dostęp do ogółu dokumentów w postępowaniu karnym we Francji, które obejmowały w szczególności dokumenty skarżącej w tym „arkusze pomiaru czasu” dotyczące projektów Seahealth i Biopal, zajęte przez OLAF.

- 97 W tym kontekście, ponieważ skarżąca miała dostęp do ogółu dokumentów, które uważała za konieczne do swej obrony, żądanie ewentualne Komisji mające na celu zawieszenie postępowania było bezprzedmiotowe. Nie jest zatem konieczne orzekanie w przedmiocie tego żądania.
- 98 Należy zatem zbadać w dalszej kolejności zarzut oparty na niezgodności z prawem odzyskania ogółu spornych kwot w świetle wszystkich dostępnych obecnie informacji, do których miała dostęp skarżąca i co do których mogła ona przedstawić swoje stanowisko w odpowiedziach udzielonych na piśmie na pytania zadane przez Sąd i w czasie rozprawy.

W przedmiocie zarzutu dotyczącego niezgodności z prawem odzyskania ogółu kwot przyznanych skarżącej z tytułu umów Seahealth i Biopal

Argumenty stron

- 99 Skarżąca przypomina, że art. 3 ust. 5 załącznika II stanowi, że Komisja może żądać zwrotu całego wypłaconego wykonawcy wspólnotowego udziału finansowego wyłącznie w przypadku nadużyć lub poważnych nieprawidłowości finansowych ustalonych w ramach audytu.

¹⁰⁰ W niniejszym przypadku skarżąca przyznała, że wystąpiły „wyraźne braki przy rejestrowaniu godzin pracy” w okresie wykonywania omawianych umów. Nie kwestionuje ona niespójności i braku przejrzystości systemu „arkuszy pomiaru czasu” stwierdzonych w ramach audytu Komisji. Jednakże te błędy lub te uchybienia nie pozwalają na zakwestionowanie wykonania i jakości pracy zrealizowanej przez skarżącą, której nie podważa Komisja. Ponadto nie były one na tyle poważne, aby uzasadnić zastosowanie art. 3 ust. 5 załącznika II.

¹⁰¹ Skarżąca sugeruje, aby zastosować w sposób retroaktywny do omawianych umów jej nowy system kontroli zarządzania umożliwiający dokładne odzwierciedlenie godzin i kosztów, który to system został wprowadzony w 2007 r. i który opiera się, po pierwsze, na kosztach i godzinach związanych z danym projektem oraz, po drugie, na kosztach i godzinach wspólnych dla projektów. Zgodnie z nowym pomiarem dokonany według tej metody różnica między liczbą godzin rzeczywiście związanych z każdym projektem a liczbą godzin zadeklarowanych w wykazach wydatków dotyczących dwóch omawianych umów, które zostały przekazane Komisji, nie przekracza 1,9% w odniesieniu do umowy Seahealth i 5,35% w odniesieniu do umowy Biopal. Skarżąca wyjaśnia, że ponieważ umowy zostały wykonane w latach 2003, 2004 i 2005, parametry obliczeń z każdego roku zostały odtworzone na podstawie obliczenia rzeczywistych wyników na koniec roku oraz odcinków wynagrodzenia z tych okresów.

¹⁰² W odpowiedziach na pytania pisemne Sądu skarżąca podnosi, że z podsumowujących „arkuszy pomiaru czasu” ustalonych w odniesieniu do każdego projektu przez organy finansowe policji w Rennes wynika, że różnica między „arkuszami pomiaru czasu” a wykazami wydatków wynosiła tylko 6% w odniesieniu do projektów Seahealth i Biopal.

- 103 Wykazane w ten sposób ograniczone różnice potwierdzają, że błędy zawarte w „arkuszach pomiaru czasu” nie były dostatecznie poważne, aby uzasadnić zastosowanie art. 3 ust. 5 załącznika II. Żądanie zwrotu ogółu przekazanych kwot jest zatem nieproporcjonalne.
- 104 Skarżąca zwraca się ewentualnie w dalszej kolejności do Sądu o wyznaczenie biegłego w celu dokonania kontroli obliczeń czasu, jakie przeprowadziła stosując nowy system kontroli zarządzania omawianymi umowami (zob. pkt 101 powyżej). Na rozprawie skarżąca dodała, że biegły z dziedziny naukowej mógłby dokonać obliczenia koniecznego czasu pracy z uwzględnieniem wymaganych prac naukowych i koniecznych środków w ramach dwóch omawianych umów.
- 105 Komisja twierdzi, po pierwsze, że skarżąca nie podnosi, iż naruszyła ona w jakikolwiek sposób ciążące na niej zobowiązania umowne lub przepis prawa belgijskiego. Wnioski o obniżenie kwot podlegających zwrotowi oraz o wyznaczenie biegłego powinny być z tego względu oddalone jako niezgodne z art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania.
- 106 Po drugie, z uwagi w każdym razie na wagę popełnionych nieprawidłowości finansowych, wniosek o całkowity zwrot przekazanych kwot na podstawie art. 3 ust. 5 załącznika II jest uzasadniony. Na rozprawie Komisja podkreśliła, że zamiar działania charakteryzujący nadużycie nie był konieczny dla wymagania takiego zwrotu w przypadku poważnych nieprawidłowości finansowych, takich jak stwierdzone w niniejszym przypadku.

Ocena Sądu

- ¹⁰⁷ Na wstępie w odniesieniu do dopuszczalności niniejszego zarzutu wystarczy przypomnieć, że wbrew twierdzeniom Komisji, został on podniesiony zgodnie z art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania (zob. pkt 63 powyżej).
- ¹⁰⁸ Jeśli chodzi o ewentualne żądania obejmujące wyznaczenie biegłego, należy zauważyć, że zgodnie z prawem, iż każdy sąd stosuje własne przepisy proceduralne (opinia rzecznika generalnego J. Kokott do ww. wyroku w sprawie Komisja przeciwko AMI Semiconductor Belgium i in., pkt 56) żądania te powinny zostać zbadane przez Sąd w świetle art. 65–67 regulaminu postępowania, dotyczących środków dowodowych. Nie można zatem zarzucać skarżącej, że podstawą tych żądań nie jest prawo umów.
- ¹⁰⁹ Na podstawie wniosków z audytu finansowego Komisja jest upoważniona na mocy art. 26 ust. 3 ostatni akapit załącznika II do podjęcia wszelkich odpowiednich działań, które uważa za konieczne, w tym wystawienia zlecenia windykacji całości lub części przekazanych przez siebie kwot z tytułu omawianych umów.
- ¹¹⁰ W niniejszym przypadku w wyniku audytu finansowego Komisja wypowiedziała dwie omawiane umowy na podstawie art. 7 ust. 4 lit. b) załącznika II, a na podstawie art. 3 ust. 2 wskazanego załącznika podjęła decyzję o niedokonywaniu innych wypłat z tytułu tych umów. Decyzji tych nie kwestionuje skarżąca.

- 111 W niniejszym przypadku skarżąca kwestionuje odzyskanie przez Komisję, na podstawie art. 3 ust. 5 załącznika II, całego udziału finansowego, który został jej już przekazany z tytułu omawianych umów. Zarzuca ona Komisji, że nie zastosowała art. 3 ust. 4 załącznika II, który przewiduje, że dany wykonawca dokonuje zwrotu wyłącznie różnicy, jeżeli uwzględniając ewentualną korektę także tę wynikającą z audytu finansowego, o którym mowa w art. 26 załącznika II, otrzymane kwoty są wyższe niż całkowita kwota należnego udziału wspólnotowego.
- 112 Należy zauważyć, że o ile umowy Seahealth i Biopal zostały prawidłowo wykonane w latach 2003–2005, jak zauważa skarżąca i czemu nie zaprzecza Komisja, z końcowego sprawozdania z audytu wynika, że audyt przeprowadzony w maju 2006 r. dotyczył wyłącznie lat 2003 i 2004.
- 113 Jeśli chodzi o lata 2003 i 2004, z analizy tego końcowego sprawozdania z audytu wynika, że koszty związane z personelem nie zostały udokumentowane przez skarżącą zgodnie z postanowieniami umowy i w związku z tym zostały uznane za koszty niekwalifikujące się do zwrotu. Natomiast koszty inne niż te związane z personelem zostały uznane za kwalifikujące się do zwrotu (zob. pkt 19 powyżej).
- 114 Ponadto z odpowiedzi Komisji na pytania zadane przez Sąd na rozprawie wynika, że instytucja ta nie dysponowała w ramach audytu finansowego deklaracjami dotyczącymi kosztów za 2005 r., które zostały przedstawione po upływie terminu. Deklaracje te dotyczące kosztów zostały odrzucone z urzędu w wyniku sprawozdania z audytu, gdyż Komisja z uwagi na poważne wątpliwości dotyczące lat 2003 i 2004 uznała, że skarżąca nie wypełniała już ciężących na niej zobowiązań finansowych również w 2005 r.
- 115 Wydaje się zatem, że niniejsze postępowania dotyczą, po pierwsze, kosztów zadeklarowanych za lata 2003 i 2004, skontrolowanych w ramach audytu (zob. pkt 16

powyżej) oraz, po drugie, deklaracji dotyczących kosztów obejmujących 2005 r., które zostały odrzucone z urzędu.

- 116 Należy zatem zbadać, czy w okolicznościach niniejszego przypadku postanowienia zawarte w art. 3 ust. 5 załącznika II w związku z art. 26 ust. 3 i art. 7 ust. 6 lit. c) tego załącznika upoważniały Komisję do żądania zwrotu całego udziału finansowego przekazanego z tytułu dwóch omawianych umów.
- 117 Artykuł 26 ust. 3 i art. 7 ust. 6 lit. c) załącznika II przewidują wyłącznie możliwość odzyskania przez Komisję całego rzeczonoego udziału finansowego w wyniku, odpowiednio audytu lub wypowiedzenia umowy. Nie określają one jednak warunków, od jakich uzależnione jest takie całkowite odzyskanie.
- 118 Warunki te zdefiniowane są w art. 3 ust. 5 załącznika II, który stanowi, że Komisja, w zależności od przypadku może zażądać lub żąda od wykonawcy, w wyniku stwierdzonych w ramach audytu nadużyć lub poważnych nieprawidłowości finansowych, zwrotu całego wypłaconego mu wspólnotowego udziału finansowego.
- 119 Z treści tego art. 3 ust. 5 załącznika II wynika, że nawet w przypadku stwierdzonych w ramach audytu nadużyć lub poważnych nieprawidłowości finansowych Komisja nie jest zobowiązana w każdym przypadku odzyskać cały udział finansowy przyznany danemu wykonawcy. Powinna ona natomiast zbadać „w zależności od przypadku”, czy w okolicznościach danej sprawy takie działanie jest obowiązkowe lub odpowiednie w świetle postanowień umowy.

- ¹²⁰ W związku z tym nie można przyjąć wykładni art. 3 ust. 5 załącznika II, na którą powołała się Komisja na rozprawie, zgodnie z którą obowiązek domagania się zwrotu całego udziału finansowego w danym przypadku odnosi się wyłącznie do sytuacji, w których umowa została wypowiedziana z uwagi na uchybienie, podczas gdy Komisja dysponuje swobodnym uznaniem, które umożliwia jej uwzględnienie dobrej wiary wykonawcy, jeżeli umowa nie wygasła.
- ¹²¹ Argumentacja Komisji oparta na pojęciu wypowiedzenia z uwagi na uchybienie jest nieprecyzyjna. Przyznając nawet, że Komisja odnosiła się do sytuacji, w której umowa została wypowiedziana, tak jak w przypadku umów Seahealth i Biopal, na podstawie art. 7 ust. 4 lit. b) załącznika II, który dotyczy fałszywych oświadczeń złożonych przez wykonawcę i zaniechania w sposób umyślny pewnych czynności w celu uzyskania udziału Wspólnoty, należy stwierdzić, że odpowiednie postanowienia załącznika II nie ustanawiają żadnego automatycznego związku między takim wypowiedzeniem na podstawie wskazanego artykułu a ewentualnym obowiązkiem odzyskania całego rzeczowego udziału finansowego na podstawie art. 3 ust. 5 załącznika II.
- ¹²² W niniejszym przypadku wynika z tego, że sama okoliczność, iż omawiane umowy zostały wypowiedziane na podstawie art. 7 ust. 4 lit. b) załącznika II i że takie wypowiedzenie nie zostało zakwestionowane przez skarżącą, nie mogła spowodować nałożenia na Komisję obowiązku odzyskania całkowitej kwoty wypłaconej skarżącej na podstawie art. 3 ust. 5 załącznika II. Należy ponadto zauważyć, że podczas gdy podstawą decyzji Komisji o wypowiedzeniu był raczej art. 7 ust. 4 lit. b), a nie art. 7 ust. 3 lit. e) załącznika II, który upoważnia ją do wypowiedzenia umowy w przypadku poważnych nieprawidłowości finansowych, w ramach niniejszych postępowań Komisja powołuje się wyłącznie na wystąpienie poważnych nieprawidłowości finansowych, nie wspomina natomiast nadużyć, jak potwierdziła ta instytucja na rozprawie.

- 123 Należy zatem określić, czy z uwagi na wyraźne braki przy rejestracji godzin pracy, do których wystąpienia przyznała się skarżąca, Komisja mogła przynajmniej, na podstawie art. 3 ust. 5 załącznika II, domagać się zwrotu ogółu kwot przyznanych z tytułu omawianych umów. Jeżeli warunki takiego pełnego odzyskania nie były spełnione Komisja, na podstawie art. 3 ust. 4 załącznika II, w oparciu o ocenę ogółu wydatków kwalifikujących się do zwrotu, miała wyłącznie prawo zażądać zwrotu różnicy między wypłaconą kwotą a kwotą należną Unii.
- 124 Ta ocena powinna być dokonana w świetle wiążących wykonawców zobowiązań umownych w zakresie udokumentowania ich wydatków.
- 125 W niniejszym przypadku skarżąca powinna udokumentować poniesione wydatki związane z personelem zgodnie z postanowieniami art. 23 ust. 1 lit. c) załącznika II, który w istocie stanowi, że ogół godzin pracy wynikających z umowy ma być zarejestrowany w czasie trwania projektu, a w przypadku koordynatora w terminie nieprzekraczającym dwóch miesięcy od dnia zakończenia projektu, i potwierdzony przynajmniej raz w miesiącu przez osobę odpowiedzialną za przebieg prac wyznaczoną przez wykonawcę lub kierownika do spraw finansowych odpowiednio upoważnionego przez wykonawcę.
- 126 W związku z tym należy przypomnieć, że zobowiązanie Komisji na mocy art. 274 WE do należytego zarządzania środkami finansowymi Wspólnoty i konieczność zwalczania nadużyć w zakresie pomocy wspólnotowej nadają zasadnicze znaczenie zobowiązaniom dotyczącym warunków finansowych (zob. podobnie wyroki Sądu: z dnia 22 maja 2007 r. w sprawie T-500/04 Komisja przeciwko IIC, Zb.Orz. s. II-1443, pkt 93–95; z dnia 12 września 2007 r. w sprawie T-448/04 Komisja przeciwko Trends, niepublikowany w Zbiorze, pkt 141). W niniejszym przypadku obowiązek przedstawienia przez wykonawcę wykazów wydatków zgodnych ze szczególnymi wymogami ustanowionymi w art. 23 ust. 1 załącznika II, który to obowiązek odnosi się do wydatków związanych z personelem, stanowi jedno z jego zasadniczych zobowiązań, które

ma umożliwić Komisji uzyskanie danych koniecznych dla sprawdzenia, czy omawiany udział został wykorzystany zgodnie z postanowieniami umowy.

- 127 Z tego powodu Komisja może na podstawie art. 3 ust. 4 załącznika II domagać się, stosownie do okoliczności, zwrotu kwot odpowiadających wydatkom, które uznała ona za niekwalifikujące się do zwrotu z uwagi na fakt, że nie zostały one udokumentowane zgodnie z postanowieniami umowy.
- 128 Natomiast w przypadku nadużyć lub poważnych nieprawidłowości finansowych stwierdzonych w ramach audytu, art. 3 ust. 5 załącznika II przewiduje, że Komisja może odzyskać cały udział finansowy przekazany przez Unię, i ma on zatem cel zapobiegawczy (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 26 września 2002 r. w sprawie T-199/99 Sgaravatti *Mediterranea* przeciwko Komisji, Rec. s. II-3731, pkt 136).
- 129 Jednakże cel założony w art. 3 ust. 5 załącznika II, jakim jest zapobieganie nadużyciom i poważnym nieprawidłowościom finansowym, nie pozwala Komisji na uchylenie się od zasady wykonywania umów w dobrej wierze ani od zakazu niewłaściwego wykonywania postanowień umowy, poprzez przyznanie sobie swobodnego uznania w interpretacji i stosowaniu tych postanowień.
- 130 W niniejszym przypadku należy zatem sprawdzić, czy w świetle ustaleń dokonanych w końcowym sprawozdaniu z audytu oraz przedłożonych dokumentów, do których przedstawiono uwagi w odpowiedziach udzielonych przez strony na pytania pisemne Sądu oraz poddanych dyskusji na rozprawie, nieprawidłowości finansowe popełnione przez skarżącą były wystarczająco poważne, aby uzasadnić w świetle zasady wykonywania umów w dobrej wierze odzyskanie na podstawie art. 3 ust. 5 załącznika II całego przekazanego udziału finansowego.

- 131 Bez wątplenia końcowe sprawozdanie z audytu stwierdza wyłącznie, że koszty związane z personelem za lata 2003 i 2004 nie kwalifikowały się do zwrotu, gdyż jak już zauważono (zob. pkt 112 powyżej), audyt obejmował okres od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia 31 grudnia 2004 r. Jednakże ze sprawozdania tego wynika, że powody będące podstawą stwierdzenia przez audytorów, że zadeklarowane koszty związane z personelem za lata 2003 i 2004 nie zostały udokumentowane, zachowują ważność również w odniesieniu do kosztów związanych z personelem za 2005 r.
- 132 Z końcowego sprawozdania z audytu wynika bowiem, że „arkusze pomiaru czasu” dotyczące nie tylko lat 2003 i 2004, lecz również 2005 r., znajdujące się w skrzynce przekazanej audytorom obejmowały wyłącznie ogólny tygodniowy i miesięczny wykaz wszystkich godzin pracy każdego członka personelu dla wszystkich realizowanych projektów. Czas pracy odnoszący się do projektów Seahealth i Biopol nie był zarejestrowany. Te „arkusze pomiaru czasu” podpisane przez poprzedniego dyrektora CEV-y nie zostały ani podpisane przez personel pracujący nad projektem, ani parafowane przez kierownika projektu. Ponadto nie były one oznaczone datą ani numerem, tak że nie było możliwe ustalenie dnia, w którym zostały sporządzone i podpisane przez poprzedniego dyrektora skarżącej. Co więcej, audytorzy stwierdzili występowanie różnych wersji funkcjonowania „arkuszy pomiaru czasu” dla różnych projektów, z których wynikały istotne rozbieżności między nimi.
- 133 Wreszcie końcowe sprawozdanie z audytu stwierdza, że osoba odpowiedzialna za projekt Biopal potwierdziła, iż nie mogła określić dokładnie czasu pracy każdego członka personelu w odniesieniu do każdego projektu, gdyż nie istniał jej zdaniem żaden system rejestracji czasu.
- 134 W tej sytuacji audytorzy uznali, że „arkusze pomiaru czasu” nie były wiarygodne, i że nie mieli oni żadnej solidnej podstawy do ustalenia liczby godzin związanych z omawianymi projektami. W rezultacie uznali oni, że ogół zadeklarowanych kosztów

związanych z personelem za lata 2003 i 2004, analizowanych w ramach audytu, nie kwalifikował się do zwrotu.

- 135 Ponadto Sąd stwierdza, że skarżąca w odpowiedziach udzielonych na piśmie na pytania Sądu ani na rozprawie nie podniosła poważnych argumentów pozwalających na podważenie ustaleń dotyczących faktów i wniosków zawartych w sprawozdaniu z audytu. Nie przedstawiła ona w szczególności żadnej informacji mogącej podać w wątpliwość zarzucany jej przez Komisję fakt, że nie dokonała żadnej rejestracji czasu pracy związanego z omawianymi umowami.
- 136 W szczególności skarżąca nie kwestionuje, że „arkusze pomiaru czasu” zostały odtworzone w późniejszym czasie, po zakończeniu wykonywania umów przez poprzedniego dyrektora. Jeśli chodzi o tzw. podsumowujące „arkusze pomiaru czasu” ustalone przez organy finansowe policji w Rennes, na które powołuje się skarżąca, nie ulega wątpliwości, że ograniczają się one do podsumowania odtworzonych w ten sposób wykazów pomiaru czasu i porównania ich z zadeklarowanymi kosztami. Nie zawierają one żadnej informacji dotyczącej czasu pracy, który rzeczywiście można odnieść do omawianych umów.
- 137 Ponadto brak jakiegokolwiek wiarygodności w ramach wspomnianego odtworzenia „arkuszy pomiaru czasu” potwierdzają istotne różnice między treścią tych „arkuszy pomiaru czasu”, która wynika z tabeli zestawiającej wspomniane podsumowujące wykazy, sporządzonej przez skarżącą w odpowiedzi na pytania pisemne Sądu, a zeznaniami niektórych świadków odnotowanymi w sprawozdaniu organów finansowych z dnia 31 marca 2008 r. przedstawionym przez Komisję. Podczas gdy w odniesieniu do jednego ze świadków, będącego kierownikiem projektu, wykaz pomiaru czasu wskazywał na 685 godzin pracy poświęconych projektowi Biopal, świadek ten zeznał w ramach przesłuchania przez organy finansowe, że nigdy nie pracował nad tym projektem.

- 138 Ponadto jeśli chodzi w szczególności o zaliczki wypłacone z tytułu 2005 r., z dokumentacji sprawy ani z odpowiedzi udzielonych przez strony na piśmie na pytania Sądu, ani z ich uwag przedstawionych na rozprawie nie wynika, że skarżąca przedstawiła Komisji dokumenty uzasadniające wydatki związane z personelem poniesione w 2005 r. z tytułu omawianych umów. Skarżąca nie twierdzi ponadto, że przedstawiła takie dokumenty.
- 139 W tej sytuacji sam brak prawidłowo prowadzonych wykazów godzin w odniesieniu do lat 2003, 2004 i 2005 stanowi naruszenie art. 23 ust. 1 załącznika II, wystarczające do uznania ogółu omawianych wydatków związanych z personelem za niekwalifikujące się do zwrotu (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Premium, pkt 44).
- 140 Ponadto uwzględniając zakres i wagę wyraźnych nieprawidłowości finansowych stwierdzonych w ramach audytu i potwierdzonych w dokumentach postępowania wyjaśniającego, będących w niniejszym przypadku przedmiotem dyskusji między stronami, odzyskanie przez Komisję całego udziału finansowego przekazanego skarżącej z tytułu omawianych umów nie może być uznane za nieprawidłowe stosowanie postanowień art. 3 ust. 5 załącznika II. Wbrew twierdzeniom skarżącej nie jest ono nieproporcjonalne wobec celów założonych w odpowiednich postanowieniach omawianych umów (zob. pkt 126–128 powyżej).
- 141 Jeśli chodzi o ewentualne żądania skarżącej dotyczące wyznaczenia biegłego, nie mogą one zostać uwzględnione w zakresie, w jakim skarżąca, na mocy podjętych przez nią zobowiązań umownych, powinna udowodnić poniesione przez nią wydatki na personel zgodnie ze szczególnymi wymogami dowodowymi ustanowionymi w art. 23 ust. 1 załącznika II (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko IIC, pkt 105).
- 142 W rezultacie niniejsze skargi należy oddalić jako bezzasadne.

W przedmiocie kosztów

- ¹⁴³ Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.
- ¹⁴⁴ Ponadto art. 87 § 3 akapit pierwszy regulaminu postępowania przewiduje, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron oraz w wypadkach szczególnych Sąd może postanowić, że koszty zostaną rozdzielone albo że każda ze stron poniesie własne koszty.
- ¹⁴⁵ W niniejszym przypadku, mimo że wszystkie zarzuty skarżącej zostały oddalone, należy uwzględnić fakt, że w wyniku zajęcia „arkuszy pomiaru czasu” przez OLAF nie mogła ona zająć w pełni świadomie stanowiska co do wystąpienia i wagi zarzucanych jej nieprawidłowości finansowych. Uzyskała ona dostęp do tych dokumentów dopiero po zakończeniu procedury pisemnej przed Sądem (zob. pkt 89, 96 powyżej). W rezultacie każdą ze stron należy obciążyć połową własnych kosztów oraz połową kosztów poniesionych przez stronę przeciwną.

Z powyższych względów

SĄD (szósta izba)

orzeka, co następuje:

1) Skargi zostają oddalone.

- 2) Każda ze stron pokrywa połowę własnych kosztów oraz połowę kosztów poniesionych przez stronę przeciwną.**

Meij

Vadapalas

Truchot

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 17 czerwca 2010 r.

Podpisy